

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 juin 2021

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**visant à plus de transparence
au sujet de la production et
de l'usage des PFAS**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 55 **1546/ (2019/2020):**

001: Proposition de résolution de M. Senesaël et consorts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 juni 2021

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende meer transparantie
inzake de productie en
het gebruik van PFAS**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 55 **1546/ (2019/2020):**

001: Voorstel van resolutie van de heer Senesaël c.s.

04820

N° 1 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Considérant B/1 (*nouveau*)

Insérer un considérant B/1, rédigé comme suit:

“B/1. vu le règlement 1907/2006 du Parlement européen et du Conseil du 18 décembre 2006 concernant l’enregistrement, l’évaluation et l’autorisation des substances chimiques, ainsi que les restrictions applicables à ces substances (REACH), instituant une Agence européenne des produits chimiques¹;”

JUSTIFICATION

Nous tenons ici compte de l’avis écrit de Monsieur Bjorn Hansen, Executive Director de l’ECHA, qui rappelle que *“the manufacture and use of some PFAS is being restricted under REACH, either upon initiative of EU Member States or prepared by ECHA, on the request of the European Commission”*.

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

¹ Règlement (CE) no 1907/2006 du Parlement européen et du Conseil du 18 décembre 2006 concernant l’enregistrement, l’évaluation et l’autorisation des substances chimiques, ainsi que les restrictions applicables à ces substances (REACH), instituant une agence européenne des produits chimiques, modifiant la directive 1999/45/CE et abrogeant le règlement (CEE) no 793/93 du Conseil et le règlement (CE) no 1488/94 de la Commission ainsi que la directive 76/769/CEE du Conseil et les directives 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE et 2000/21/CE de la Commission.

Nr. 1 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Considerans B/1 (*nieuw*)

Een considerans B/1 invoegen, luidende:

“B/1. wijst op Verordening nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen¹;”

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt beoogd rekening te houden met het schriftelijk advies van de heer Bjorn Hansen, Executive Director van het ECHA (European Chemicals Agency), die eraan herinnert dat *“the manufacture and use of some PFAS is being restricted under REACH, either upon initiative of EU Member States or prepared by ECHA, on the request of the European Commission”*.

¹ Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie.

N° 2 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Considérant C/1 (*nouveau*)

Insérer un considérant C/1, rédigé comme suit:

“C/1. vu la directive (UE) 2020/2184 du Parlement européen et du Conseil du 16 décembre 2020 relative à la qualité des eaux destinées à la consommation humaine;”

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 2 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Considerans C/1 (*nieuw*)

Een considerans C/1 invoegen, luidende:

“C/1. wijst op Richtlijn (EU) 2020/2184 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water;”

N° 3 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Considérant E (*nouveau*)

Insérer un considérant E, rédigé comme suit:

“E. vu l’élaboration en cours du plan d’action national sur les perturbateurs endocriniens (NAPED);”

JUSTIFICATION

La réponse donnée par Mme et M. les ministres en charge de l’Environnement et de la Santé stipule qu’“il existe déjà une série d’initiatives en cours dans le cadre des compétences fédérales en lien direct avec les PFAS [dont le ... plan national sur les perturbateurs endocriniens (NAPED) en préparation”.

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 3 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Considerans E (*nieuw*)

Een considerans E invoegen, luidende:

“E. wijst erop dat er momenteel een Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders (NAPED) wordt uitgewerkt;”

VERANTWOORDING

In hun antwoord hebben de minister van Leefmilieu en de minister van Volksgezondheid er elk op gewezen dat in het kader van de federale bevoegdheden reeds een aantal initiatieven lopen die rechtstreeks verband houden met PFAS, waaronder het Nationale actieplan voor hormoonverstoorders (NAPED), dat momenteel wordt uitgewerkt.

N° 4 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Considérant F (*nouveau*)

Insérer un considérant F, rédigé comme suit

“F. vu la proposition visant à limiter les PFAS via une restriction au titre du règlement REACH pour toutes les utilisations non essentielles y compris dans les produits de consommation, de la Commission européenne, prévue pour 2022-2024;”

JUSTIFICATION

Durant son exposé, M. Juan Pineros (SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement – Division Politique de Produits et de Substances chimiques) a rappelé le caractère crucial de la définition des usages essentiels des PFAS et des restrictions relatives à l'utilisation des PFAS amenés à être décidés dans le cadre de cette proposition.

Daniel SENESAEL (PS)
 Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
 Marie-Christine MARGHEM (MR)
 Leen DIERICK (CD&V)
 Christian LEYSEN (Open Vld)
 Kris VERDUYCKT (Vooruit)
 Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 4 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Considerans F (*nieuw*)

Een considerans F invoegen, luidende:

“F. attendeert op het voorstel van de Europese Commissie tot beperking van het gebruik van PFAS door middel van een inperking van de REACH-Verordening voor alle niet-essentiële toepassingen, inclusief consumptieproducten, tegen 2022-2024;”

VERANTWOORDING

Tijdens zijn uiteenzetting heeft de heer Juan Piñeros (FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu – Afdeling Productbeleid en Chemische stoffen) erop gewezen dat het van cruciaal belang is de essentiële toepassingen van PFAS te omschrijven, alsook de beperkingen inzake het gebruik van PFAS te bepalen waarover in het raam van het voorstel moet worden beslist.

N° 5 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Demandes 1 à 4.

Supprimer ces demandes.

JUSTIFICATION

À la suite des auditions et avis reçus, nous remplaçons les demandes initiales par une série de nouvelles demandes (voir amendements suivants).

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 5 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Verzoeken 1 tot 4

Deze verzoeken weglaten.

VERANTWOORDING

Ingevolge de hoorzittingen en de ontvangen adviezen worden de initiële verzoeken vervangen door een aantal nieuwe verzoeken (zie de volgende amendementen).

N° 6 DE M. SENESAELE ET CONSORTS

Demande 1 (*nouvelle*)**Insérer une demande 1, rédigée comme suit:**

“1. d’investiguer, notamment dans le cadre du plan d’action national sur les perturbateurs endocriniens (NAPED) et en coopération avec les entités fédérées, l’application, lors de leur mise sur le marché, d’un étiquetage pour les PFAS et les produits contenant des PFAS associés aux émissions et risques les plus importants;”

JUSTIFICATION

Nous avons mentionné plus haut que le plan NAPED est en préparation. Dans le rapport reprenant les échanges en commission Climat sur l’exposé d’orientation politique de la ministre Khattabi, celle-ci indique que ce Plan national fait suite aux recommandations du Sénat². Ces recommandations renvoient au rapport d’information du Sénat faisant office de support au développement d’actions concrètes, en collaboration avec de nombreux partenaires au niveau européen, fédéral, régional et communautaire. Ce même rapport insiste sur la nécessité de sensibiliser aux risques liés à l’exposition de substances favorisant le dérèglement hormonal normal à des stades importants du développement de l’organisme humain – ce que l’étiquetage des PFAS et des produits contenant des PFAS permet.

Comme l’évoquent Mme et M. les ministres en charge de l’Environnement et de la Santé dans leur avis écrit, l’étiquetage des substances PFAS et des produits contenant des PFAS peut présenter une utilité relative au recyclage. Cette compétence étant une compétence régionale, ce point doit être discuté conjointement avec les représentants des entités fédérées.

Par ailleurs, dans la mesure où tous les PFAS n’ont pas les mêmes caractéristiques toxicologiques et écotoxicologiques, et donc qu’il n’existe pas de liste prédéfinie et bien ordonnée des PFAS les plus dangereux ou relative aux dangers liés aux PFAS³, nous retenons que tous les PFAS possèdent en tout

² <https://www.lachambre.be/FLWB/PDF/55/1610/55K1610025.pdf>.

³ http://www.reachinbelgium.be/index.php?page=classification-et-etiquetage&hl=fr_FR.

Nr. 6 VAN DE HEER SENESAELE c.s.

Verzoek 1 (*nieuw*)**Een verzoek 1 invoegen, luidende:**

“1. in het kader van het Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders (NAPED), in samenwerking met de deelstaten, te onderzoeken hoe bij het op de markt brengen van PFAS en PFAS-houdende producten een etikettering kan worden toegepast voor de producten die met de hoogste emissies en risico’s worden geassocieerd;”

VERANTWOORDING

Zoals eerder vermeld, is het Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders in voorbereiding. In het verslag dat de gedachtewisseling in de commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat bevat over de beleidsverklaring van minister Khattabi, geeft de minister aan dat dit Nationaal actieplan voortvloeit uit de aanbevelingen van de Senaat². Die aanbevelingen verwijzen naar het informatieverlag van de Senaat, die optreedt als ondersteuning voor de uitbouw van concrete acties, in samenwerking met tal van partners op Europees, federaal, gewestelijk en gemeenschapsniveau. In datzelfde verslag wordt beklemtoond dat de bevolking bewust moet worden gemaakt van de risico’s door de blootstelling aan stoffen die in belangrijke ontwikkelingsstadia van het menselijk organisme de verstooring van de normale hormoonhuishouding in de hand werken. De etikettering van PFAS en PFAS-houdende producten maakt een dergelijke bewustmaking mogelijk.

Zoals de respectievelijk voor Leefmilieu en Volksgezondheid bevoegde ministers in hun schriftelijk advies hebben aangegeven, kan de etikettering van PFAS en van PFAS-houdende producten nuttig zijn bij de recyclage. Aangezien die etikettering een gewestbevoegdheid is, moet dat punt gezamenlijk met de deelstaatvertegenwoordigers worden besproken.

Voorts hebben niet alle PFAS dezelfde toxicologische en ecotoxicologische kenmerken, waardoor er geen vooraf vastgestelde en goed geordende lijst bestaat van de gevaarlijkste PFAS, noch van de gevaren ervan³. Derhalve wordt ervan uitgegaan dat alle PFAS hoe dan ook persistent zijn (in het

² <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1610/55K1610025.pdf>.

³ http://www.reachinbelgium.be/index.php?page=classification-et-etiquetage&hl=nl_NL.

cas la propriété de persistance (dégradation lente, excessivement lente, voire quasi nulle, dans l'organisme et dans la nature). Nous nous concentrons donc largement sur "les PFAS et les produits contenant des PFAS associés aux émissions et risques les plus importants". Les dossiers d'enregistrement au titre de REACH contiennent d'importantes informations relatives aux propriétés des PFAS. L'annexe XIII de REACH définit notamment un critère de persistance des substances reprises. Toutes les substances enregistrées sous REACH présentent une évaluation relative à la persistance réalisée par le producteur.

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

organisme en in de natuur worden deze stoffen langzaam tot uitermate langzaam, of zelfs helemaal niet afgebroken). De klemtoon ligt dan ook grotendeels op de PFAS en de PFAS-houdende producten die met de grootste emissies en risico's worden geassocieerd. De REACH-registratiedossiers bevatten belangrijke informatie over de eigenschappen van PFAS. Met name in bijlage XIII van REACH wordt een persistentiecriteria voor de opgenomen stoffen omschreven. Van alle onder REACH geregistreerde stoffen wordt de persistentie geëvalueerd door de producent.

N° 7 DE M. SENESAEI ET CONSORTS

Demande 2 (*nouvelle*)**Insérer une demande 2, rédigée comme suit:**

“2. d’inclure au plan d’action NAPED la réalisation de tests toxicologiques portant sur les PFAS, en utilisant en premier lieu des test *in vitro*, compte tenu du cadre juridique relatif au bien-être des animaux, et en se limitant aux substances couvertes par REACH;”

JUSTIFICATION

Cette modification est motivée par plusieurs éléments:

— premièrement, la réalisation de tests dans le cadre des plans nationaux, au Danemark et aux États-Unis notamment;

— deuxièmement, l’avis de M. Juan Piñeros, selon lequel le plan NAPED permettrait la réalisation de tests relatifs aux PFAS;

— troisièmement, l’argument de M. Juan Piñeros stipulant que la réalisation de tests présenterait une utilité si l’on considère que la pollution due aux PFAS devrait subsister plus d’une dizaine d’années après une éventuelle interdiction de l’usage de PFAS et qu’un suivi des effets de ces substances sur le système endocrinien devrait être assuré;

— quatrièmement, le caractère incomplet des informations toxicologiques disponibles au sujet des PFAS, ainsi que le manque de preuves disponibles relatives à la corrélation entre certaines pathologies et la présence de PFAS dans l’organisme, soulignés par M. Christophe Wolff, (*European Food Safety Authority*), dans son avis écrit.

Bovendien, bij het toxicologisch onderzoek moet er naar gestreefd worden om zoveel mogelijk testen *in vitro* uit te voeren. In ieder geval worden geen testen op dieren gebruikt indien het nagestreefde resultaat kan worden verkregen met behulp van een andere methode of beproevingsstrategie waarbij geen levende dieren worden gebruikt. Indien testen op levende dieren nodig blijken, gebeurt dit in overeenstemming met het regelgevend kader rond dierenwelzijn door het

Nr. 7 VAN DE HEER SENESAEI c.s.

Verzoek 2 (*nieuw*)**Een verzoek 2 invoegen, luidende:**

“2. in het Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders te bepalen dat toxicologische tests inzake PFAS worden verricht, waarbij in de eerste plaats gebruik wordt gemaakt van *in-vitro*tests, rekening houdend met het rechtskader betreffende het dierenwelzijn, en waarbij men zich beperkt tot de stoffen die onder REACH ressorteren;”

VERANTWOORDING

Deze wijziging is ingegeven door verschillende elementen:

— ten eerste het feit dat met name in Denemarken en in de Verenigde Staten tests in het kader van de nationale plannen worden uitgevoerd;

— ten tweede het advies van de heer Juan Piñeros, waaruit blijkt dat het Nationaal actieplan voor hormoonverstoorders de mogelijkheid zou bieden PFAS-tests uit te voeren;

— ten derde het door de heer Juan Piñeros aangevoerde argument dat het verrichten van tests nuttig zou zijn, als men bedenkt dat de door PFAS veroorzaakte verontreiniging naar verwachting nog meer dan tien jaar na een eventueel verbod op het gebruik van PFAS zal aanhouden, alsook dat de effecten van die stoffen op het endocriene stelsel zouden moeten worden opgevolgd;

— ten vierde, de onvolledigheid van de beschikbare toxicologische informatie over PFAS, alsook het door de heer Christophe Wolff (*European Food Safety Authority*) in zijn schriftelijk advies aangestipte gebrek aan beschikbare bewijzen over het verband tussen bepaalde pathologieën en de aanwezigheid van PFAS in het organisme.

Bovendien moet er bij het toxicologisch onderzoek naar worden gestreefd zoveel mogelijk tests *in vitro* uit te voeren. In ieder geval worden geen tests op dieren uitgevoerd indien het nagestreefde resultaat kan worden verkregen met behulp van een andere methode of beproevingsstrategie waarbij geen levende dieren worden gebruikt. Indien tests op levende dieren nodig blijken, gebeurt dit in overeenstemming met het regelgevend kader inzake dierenwelzijn door het aantal tests

aantal testen te beperken tot wat nodig is en het leed van de dieren zoveel mogelijk te beperken door zo verfijnd mogelijke testtechnieken te gebruiken.

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

te beperken tot wat nodig is en het leed van de dieren zoveel mogelijk te beperken door zo verfijnd mogelijke testtechnieken te gebruiken.

N° 8 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Demande 3 (*nouvelle*)**Insérer une demande 3, rédigée comme suit:**

“3. de soutenir, au niveau européen, la recherche relative aux structures chimiques des molécules PFAS, aux méthodes analytiques pour la détection des molécules et aux tests toxicologiques, ainsi que la mise en vigueur;”

JUSTIFICATION

Comme nous venons de l'évoquer, l'avis écrit de M. Christophe Wolff souligne le caractère incomplet des informations toxicologiques disponibles au sujet des PFAS.

Considérant l'ampleur de la problématique des PFAS et les moyens pouvant être dévolus à la recherche par l'Union européenne, la réalisation au niveau européen de projets de recherche relative à l'analyse de structures chimiques des molécules perfluoroalkylées et polyfluoroalkylées permettrait d'élargir de manière conséquente nos connaissances au sujet de cette problématique. Ce point rejoint la préférence pour les processus européens en matière de recherche, notamment, dont témoigne l'avis de M. Juan Pineros.

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 8 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Verzoek 3 (*nieuw*)**Een verzoek 3 invoegen, luidende:**

“3. op Europees niveau steun te verlenen aan het onderzoek naar de chemische structuren van de PFAS-moleculen, naar de analysemethoden om die moleculen op te sporen en naar de toxicologische tests, alsook steun te verlenen aan de toepassing van die kennis;”

VERANTWOORDING

Zoals hoger aangegeven, wordt in het schriftelijk advies van de heer Christophe Wolff benadrukt dat de beschikbare toxicologische informatie over PFAS onvolledig is.

Gelet op de omvang van het PFAS-probleem en op de middelen die door de Europese Unie aan onderzoek kunnen worden toegewezen, zou onze kennis ter zake fors kunnen toenemen dankzij Europese onderzoeksprojecten om de chemische structuren van de perfluoralkyl- en polyfluoralkylmoleculen te analyseren. Dit verzoek komt inzonderheid tegemoet aan de in het advies van de heer Juan Piñeros geuite voorkeur voor een Europese aanpak van het onderzoek.

N° 9 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Demande 4 (*nouvelle*)**Insérer une demande 4, rédigée comme suit:**

“4. de défendre au niveau européen l’interdiction de l’Écolabel pour les produits contenant des substances PFAS;”

JUSTIFICATION

Nous nous référons ici à la possibilité pour la Belgique, évoquée par M. Juan Pineros, de soutenir au niveau européen l’interdiction de l’Écolabel pour les produits contenant des substances PFAS. Par ailleurs, comme l’indique également le rapport de la Commission européenne sur les PFAS du 14 octobre 2020⁴, une solution possible pourrait bel et bien être *“to extend the EU Ecolabel requirements to exclude the use of all PFAS in the various products categories for which EU Ecolabel criteria exist, where PFAS could be used and/or present, whenever possible and feasible.”*

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

⁴ https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/SWD_PFAS.pdf.

Nr. 9 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Verzoek 4 (*nieuw*)**Een verzoek 4 invoegen, luidende:**

“4. op Europees niveau te verbieden dat het Ecolabel wordt toegekend aan producten die PFAS bevatten;”

VERANTWOORDING

De indieners verwijzen in dezen naar de door de heer Juan Piñeros geopperde mogelijkheid dat België op Europees niveau het verbod steunt om het Ecolabel toe te kennen aan producten die PFAS bevatten. Zoals ook in het op 14 oktober 2020 door de Europese Commissie uitgebrachte verslag over PFAS wordt vermeld, zou een mogelijke oplossing immers kunnen bestaan in het volgende: *“to extend the EU Ecolabel requirements to exclude the use of all PFAS in the various products categories for which EU Ecolabel criteria exist, where PFAS could be used and/or present, whenever possible and feasible”*⁴.

⁴ https://ec.europa.eu/environment/pdf/chemicals/2020/10/SWD_PFAS.pdf.

N° 10 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Demande 5 (*nouvelle*)**Insérer une demande 5, rédigée comme suit:**

“5. de soutenir des initiatives ambitieuses dans le cadre des discussions relatives à la proposition de la Commission européenne visant à limiter les PFAS au titre du règlement REACH pour toutes les utilisations non essentielles y compris dans les produits de consommation (2022-2024).”

JUSTIFICATION

Nous nous référons ici aux justifications apportées aux amendements 1 et 4, ainsi qu’aux possibilités d’actions possibles dans la cadre du règlement REACH exposées par M. Juan Pineros.

Daniel SENESAEL (PS)
 Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
 Marie-Christine MARGHEM (MR)
 Leen DIERICK (CD&V)
 Christian LEYSEN (Open Vld)
 Kris VERDUYCKT (Vooruit)
 Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 10 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Verzoek 5 (*nieuw*)**Een verzoek 5 invoegen, luidende:**

“5. steun te verlenen aan ambitieuze initiatieven tijdens de besprekingen van het voorstel van de Europese Commissie om tegen 2022-2024 via de REACH-verordening te werken aan een beperking van het gebruik van PFAS in niet-essentiële toepassingen, met inbegrip van de consumptieproducten.”

VERANTWOORDING

De indieners verwijzen in dit verband naar de verantwoording van de amendementen 1 en 4, alsook naar de door de heer Juan Piñeros toegelichte mogelijkheden om actie te ondernemen in het raam van de REACH-Verordening.

N° 11 DE M. SENESAEL ET CONSORTS

Demande 6 (*nouvelle*)**Insérer une demande 6 rédigée comme suit:**

“6. de soutenir au niveau européen la réalisation d’une étude sur la façon d’améliorer le traitement et le recyclage des produits qui contiennent des PFAS, afin de réduire autant que possible la mise en décharge et l’incinération au minimum absolu;”

JUSTIFICATION

Dans de nombreux États membres, beaucoup de produits contenant des PFAS sont simplement jetés dans des décharges dans lesquelles ils peuvent polluer l’environnement. La meilleure alternative à ce jour consiste à les incinérer en récupérant l’énergie. Cette incinération a lieu à des températures avoisinant les 850 °C pendant deux secondes: sous ces conditions, les PFAS ne sont cependant pas entièrement réduits à l’état de fluorure inorganique. Il est dès lors nécessaire de veiller à ce que ce soit le cas dans la réalité, en faisant également en sorte que les produits de dégradation des PFAS ne génèrent pas d’importants gaz à effet de serre lors de l’incinération. Dans le cadre de l’économie circulaire, nous devons par ailleurs aussi nous efforcer d’améliorer le traitement et le recyclage. Il est dès lors important d’examiner au niveau européen dans quelle mesure cela sera à l’avenir possible pour les produits contenant des PFAS.

Daniel SENESAEL (PS)
Séverine DE LAVELEYE (Ecolo-Groen)
Marie-Christine MARGHEM (MR)
Leen DIERICK (CD&V)
Christian LEYSEN (Open Vld)
Kris VERDUYCKT (Vooruit)
Barbara CREEMERS (Ecolo-Groen)

Nr. 11 VAN DE HEER SENESAEL c.s.

Verzoek 6 (*nieuw*)**Een verzoek 6 invoegen, luidende:**

“6. om op Europees niveau onderzoek te steunen hoe voorwerpen die PFAS bevatten beter verwerkt en gerecycleerd kunnen worden, zodat storten en verbranden voor zover mogelijk tot het absolute minimum gereduceerd wordt;”

VERANTWOORDING

In heel wat lidstaten worden nog heel wat voorwerpen die PFAS bevatten gewoonweg op stortplaatsen gedumpt waar ze de omgeving kunnen verontreinigen. Het best mogelijke alternatief vandaag is deze te verbranden met energierecuperatie. Dit gebeurt bij temperaturen rond de 850 °C tijdens 2 seconden: onder deze voorwaarden worden PFAS echter niet volledig tot anorganisch fluoride afgebroken. Het is dan ook noodzakelijk om ervoor te zorgen dat dit in de realiteit gebeurt, met name om er ook voor te zorgen dat afbraakproducten van PFAS bij verbranding niet tot sterke broeikasgassen leiden. Verder dienen we in kader van de circulaire economie ook te streven naar een betere verwerking en recycleerbaarheid. Het is daarom noodzakelijk om op Europees niveau te onderzoeken in welke mate dit toekomstig mogelijk kan zijn voor PFAS-producten.